
Dokument zasedanja

A9-0374/2023

23.11.2023

POROČILO

o izvajanju Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje –
Globalna Evropa
(2023/2029(INI))

Odbor za zunanje zadeve
Odbor za razvoj

(Postopek s skupnimi sejami odborov – člen 58 Poslovnika)

Poročevalci: Michael Gahler, Charles Goerens, Pedro Marques, Tomas Tobé

Pripravljalna mnenja pridruženega odbora v skladu s členom 57 Poslovnika:
Eider Gardiazabal Rubial, Odbor za proračun

VSEBINA

	Stran
OBRAZLOŽITEV – POVZETEK DEJSTEV IN UGOTOVITEV	3
PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA.....	8
PRILOGA: SEZNAM SUBJEKTOV ALI OSEB, OD KATERIH SO POROČEVALCI PREJELI PRISPEVEK	22
MNENJE ODBORA ZA PRORAČUN.....	23
INFORMACIJE O SPREJETJU V PRISTOJNEM ODBORU.....	28
POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU V PRISTOJNEM ODBORU.....	29

OBRAZLOŽITEV – POVZETEK DEJSTEV IN UGOTOVITEV

Instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje (NDICI) – Globalna Evropa je namenjen podpori državam, ki jo najbolj potrebujejo, da bi premagale dolgoročne razvojne izzive ter dosegle mednarodne zaveze in cilje, o katerih se je dogovorila Unija, zlasti Agendo 2030 in njene ustrezne cilje trajnostnega razvoja ter Pariški sporazum. NDICI – Globalna Evropa je glavni finančni instrument, s katerim želi EU prispevati k izkoreninjenju revščine ter k trajnostnemu razvoju, blaginji, miru in stabilnosti. Z dodeljenimi sredstvi v skupni višini 79,5 milijarde EUR pokriva sodelovanje EU z vsemi tretjimi državami za obdobje 2021–2027 (razen predpristopnih upravičenk ter čezmorskih držav in ozemelj).

Dve leti od začetka večletnega finančnega okvira 2021–2027 in začetka veljavnosti NDICI – Globalna Evropa v zahtevnih svetovnih razmerah, ki so jih med drugim zaznamovale posledice pandemije covid-19 in ruske agresije proti Ukrajini, je namen tega poročila podati priporočila pred vmesno oceno instrumenta, ki jo bo Komisija zaključila do konca leta 2024.

V preglednici 1 je prikazan pregled sredstev za prevzem obveznosti in za plačila za NDICI – Globalna Evropa od začetka veljavnosti leta 2021. Na voljo so podatki za leti 2021 in 2022 (predhodni podatki). Informacije so podane po stebrih, ki so nadalje razdeljeni po geografskih in tematskih programih. Podrobne informacije o rezervi za nastajajoče izzive in prednostne naloge za obdobje 2021–2027 so navedene v ločeni preglednici 2.

Preglednica 1 – Izvajanje: stanje za leti 2021 in 2022

Geografski programi		Sredstva za prevzem obveznosti za leto 2021 (v milijonih EUR)		Sredstva za plačila za leto 2021 (v milijonih EUR)		Sredstva za prevzem obveznosti za leto 2022 (v milijonih EUR)		Sredstva za plačila za leto 2022 (v milijonih EUR)	
		Odobreno	Preneseno	Plačano	Preneseno	Odobreno	Preneseno	Plačano	Preneseno
Sosedstvo	Južno sosodstvo	1 047,8	537,8	90	–	1 694	–	542	–
	Vzhodno sosodstvo	296,1	394,5	101,2	–	1 121	–	910	–
	Teritorialno in čezmejno sodelovanje	3,5	84	–	–	56	–	0,4	3,1
Podsaharska Afrika	Zahodna Afrika	1 689,4	–	10	–	950	–	279	–
	Vzhodna in osrednja Afrika	1 312,9	81,6	5	–	1 271	–	348	–
	Južna Afrika in Indijski ocean	192,7	–	–	–	1 063	–	44	–
Azija in Pacifik	Bližnji vzhod in srednja Azija	375,9	–	–	–	366	–	79	–
	Južna in vzhodna Azija	388	–	–	–	551	–	37	–
	Pacifik	61,2	–	–	–	120	–	4	–
Ameriki in Karibi	Ameriki	258,1	–	–	–	272	–	30	–
	Karibi	111,5	–	–	–	106	0,0	8	–
Jamstvo za zunanje delovanje	EFSD+, mandat EIB za zunanja posojila	1 442,8	423,2	–	–	1 347	–	490	–
Tematski programi									
Človekove pravice in demokracija	Opazovanje volitev	49,9	–	8,8	6,7	26	0,0	22	–
	Temeljne pravice	150,2	–	12,9	–	266	–	69	–
Organizacije civilne družbe		200	–	–	–	358	0,1	40	–
Mir, stabilnost in preprečevanje konfliktov		134,1	–	8,2	–	138	–	33	–
Svetovni izzivi	Ljudje	1 611,8	–	697,2	900	409	–	–	–
	Planet	66,9	–	–	–	134	–	28	–
	Blaginja	130	–	–	–	132	–	15	–
	Partnerstva	14,8	–	–	–	58	–	10	–
Hitro odzivanje									
Odzivanje na krize		261	–	88	–	268	0,0	257	–
Odpornost		530	–	–	–	634	0,3	192	–
Potrebe in prednostne naloge zunanje politike		13	36,2	–	–	84	0,0	18	–
Rezerva za nastajajoče izzive in prednostne naloge		–	–	–	–	–	–	–	–

Preglednica 2 – Rezerva za nastajajoče izzive in prednostne naloge za obdobje 2021–2027

Rezerva NDICI – Globalna Evropa – večletno načrtovanje (v milijonih EUR)									
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Leto (določiti)	Skupaj
Razpoložljivi zneski	1.408	1.538	1.395	1.324	1.249	1.170	1.226		9.310
Dodatna sredstva za tematski program za svetovne izzive	168	163	269						600
Dodatna sredstva za tematski program za človekove pravice in demokracijo		100	100						200
Dodatna sredstva za tematski program za organizacije civilne družbe		150	50						200
Instrument COVAX	400								400
Podpora cepljenju in svetovnemu zdravju (napoved v govoru o stanju v Uniji)	450								450
Podpora uvedbi cepiv (iz pravega postopka za proračun 2022)		75							75
Pobuda za proizvodnjo cepiv v Afriki (napoved v govoru o stanju v Uniji)			134	266					400
Sedmo polnjenje sklada GFATM							65		65
Svetovno partnerstvo za izobraževanje			225						225
Sveženj za sirske begunce – Turčija	370	469	82						921
Sveženj za sirske begunce – Sirija, Jordanija, Libanon, Irak		50	130	130					310
Migracije – severna Afrika	20	30							50
Zaveza Ukrajini (5. 5. 2022)		200							200
Zaveza Ukrajini (8. 4. 2022)		301							301
Zaveza Ukrajini – hitro okrevanje (2. 3. 2023)			305						305
Ukrajina – subvencija obrestne mere za posojila makrofinančne pomoči (MFA 1 + MFA 2) v višini 6 milijard EUR ^{2/3}			100	195	174	174	174		819
Ukrajina – oblikovanje rezervacij za posojila EIB s spremenjenim namenom v višini 1,59 milijarde EUR ^{2/3}					322	322	322		967
Strategija Global Gateway					250	250	250		750
Program Unije za varno povezljivost ¹					50	50	50		150
Skupaj	1.408	1.538	1.395	591	797	797	797	65	7.388
	100 %	100 %	100 %	45 %	64 %	68 %	65 %		79 %
Preostali znesek	0	0	0	732	452	373	430	-65	1.922

¹ Sporočeno v oceni finančnih posledic zakonodajnega predloga COM(2022) 57 – 15. 2. 2022.

² Sporočeno v oceni finančnih posledic zakonodajnega predloga COM(2022) 557 – 7. 9. 2022.

³ Ocenjeni prispevek iz rezerve.

Pobude Ekipe Evropa

V preglednici 3 so informacije o pobudah Ekipe Evropa po vsem svetu. Te pobude združujejo Unijo in države članice v skupnem in usklajenem delovanju. Vse države članice sodelujejo v eni ali več pobudah. Pobude Ekipe Evropa so vsota številnih usklajenih, vendar večinoma neodvisnih akcij/projektov, ki jih izvajajo posamezni člani/prispevajoci v okviru teh pobud.

Združujejo lahko različne kombinacije instrumentov, kot so nepovratna sredstva, ugodna posojila in jamstva za zmanjševanje tveganj naložb zasebnega sektorja, pa tudi operativnih

orodij, kot so tehnična pomoč, dialog o politikah in ekonomski dialog, trgovinski in investicijski sporazumi ter standardizacija itd.

Preglednica 3 – Pobude Ekipe Evropa

Pobude Ekipe Evropa	Država	Regionalna raven	Skupaj
Podsaharska Afrika	70	17	87
Ameriki in Karibi	24	6	30
Azija in Pacifik	17	7	24
GD INTPA	111	30	141
Sosedstvo	16	3	19
GD NEAR	16	3	19
Vmesni seštevek	127	33	160
Svetovne tematske pobude			5
Skupaj			165

Uradna razvojna pomoč v letu 2022 (predhodni podatki)

Po podatkih OECD za leto 2022 je bilo s kolektivnimi prizadevanji Ekipe Evropa za uradno razvojno pomoč leta 2022 doseženih 92,8 milijarde EUR v primerjavi z 71,6 milijarde EUR leta 2021. To pomeni nominalno povečanje za skoraj 30 % (+ 21,2 milijarde EUR) in realno povečanje za skoraj 24 %. Tako Ekipe Evropa ostaja vodilna svetovna donatorka, ki je leta 2022 zagotovila 43 % svetovne uradne razvojne pomoči. Kot delež BND je kolektivna uradna razvojna pomoč Ekipe Evropa v letu 2022 znašala 0,59 %, kar je več kot leta 2021 (0,49 %) in več od povprečja donatorok Odbora za razvojno pomoč (DAC), ki niso države članice EU (0,28 % leta 2022).

Pomoč EU Ukrajini

Leta 2022 je dvostranska pomoč Ukrajini v okviru NDICI – Globalna Evropa znašala 1,018 milijarde EUR. To je vključevalo naslednji mobilizaciji rezerve:

- 200 milijonov EUR za podporo ukrajinski vladi pri zagotavljanju osnovnih storitev notranje razseljenim osebam;
- 301 milijon EUR za povečanje podpore EU naraščajočemu številu notranje razseljenih oseb v Ukrajini kot del napovedi predsednice Komisije Ursule von der Leyen na donatorskem dogodku Podprimo Ukrajino.

Delo v zvezi z dvostransko pomočjo Ukrajini v okviru NDICI – Globalna Evropa v letu 2023 še poteka. Mobilizirana so bila ustrezna rezervna sredstva:

- 305 milijonov EUR (2023) kot prispevek k 1 milijardi EUR podpore EU za hitro okrevanje Ukrajine, kot je napovedala predsednica Komisije Ursula von der Leyen na vrhu EU-Ukrajina v Kijevu 2. februarja 2023.

Poleg tega bodo v korist Ukrajine skozi več let mobilizirana naslednja rezervna sredstva:

- 819 milijonov EUR (2023–2027) kot prispevek k plačilu subvencije obrestne mere makrofinančne pomoči Ukrajini v višini 6 milijard EUR;
- 967 milijonov EUR (2025–2027) kot prispevek k oblikovanju rezervacij za izplačilo 1,59 milijarde EUR posojil EIB v okviru mandata EIB za zunanja posojila Ukrajini.

Od julija 2023 se celotna podpora Ukrajini poskuša združiti v enem samem instrumentu, in sicer v predlogu za instrument za Ukrajino, s katerim bi zagotovili usklajeno in močno politiko ter finančni okvir, ob tem pa uskladili trajnostno obnovo in pristopno pot. Ta instrument bo obravnavan v postopku soodločanja s ciljem sprejetja do konca leta 2023.

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o izvajanju Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa (2023/2029(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) ter zlasti členov 209 in 212 ter člena 322(1) Pogodbe,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/947 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. junija 2021 o vzpostavitvi Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa, spremembi in razveljavitvi Sklepa št. 466/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU) 2017/1601 in Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 480/2009¹,
- ob upoštevanju poročila Komisije z dne 8. novembra 2022 z naslovom Letno poročilo za leto 2022 o izvajanju instrumentov zunanjega delovanja Evropske unije v letu 2021 (COM(2022)0578),
- ob upoštevanju različnih poročil Evropskega računskega sodišča o zunanjem financiranju EU, zlasti posebnega poročila št. 14/2023 z naslovom „Načrtovanje programov Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa: Programi so sicer celoviti, ampak instrument sam ima pomanjkljivosti pri metodah za dodeljevanje sredstev in spremljanju učinkov“ ter posebnega poročila št. 09/18 z naslovom „Javno-zasebna partnerstva v EU: pogoste pomanjkljivosti in okrnjene koristi“,
- ob upoštevanju skupnega sporočila Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 1. decembra 2021 z naslovom Strategija Global Gateway (JOIN(2021)0030),
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 10. junija 2021 o krepitvi evropskega finančnega ustroja za razvoj,
- ob upoštevanju poročila Komisije z dne 24. marca 2022 z naslovom Načrt Komisije za izboljšanje evropskega finančnega ustroja in poročilo o napredku za leto 2021 (COM(2022)0139),
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 14. junija 2021 o krepitvi zavezanosti Ekipe Evropa človekovemu razvoju,
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 20. maja 2022 o obnovljenem partnerstvu EU z najmanj razvitimi državami,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 18. aprila 2018 o izvajanju instrumentov EU za zunanje financiranje: vmesni pregled 2017 in prihodnja zasnova v obdobju po letu 2020²,

---

¹ UL L 209, 14.6.2021, str. 1.

² UL C 390, 18.11.2019, str. 76.

- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 17. aprila 2018 o izvajanju instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja, instrumenta za humanitarno pomoč in Evropskega razvojnega sklada³,
  - ob upoštevanju svojega stališča, sprejetega v prvi obravnavi 27. marca 2019, o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje⁴,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 24. novembra 2022 o prihodnjem evropskem finančnem ustroju za razvoj⁵,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 23. junija 2022 o izvajanju in uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja⁶,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. junija 2023 o izvajanju in uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja⁷,
  - ob upoštevanju svojega priporočila z dne 15. marca 2023 Svetu in podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko o oceni delovanja Evropske službe za zunanje delovanje in za močnejšo EU v svetu⁸,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 25. novembra 2020 o izboljšanju razvojne učinkovitosti in uspešnosti pomoči⁹,
  - ob upoštevanju člena 54 Poslovnika ter člena 1(1)(e) sklepa konference predsednikov z dne 12. decembra 2002 o postopku pridobitve dovoljenja za pripravo samoiniciativnih poročil in priloge 3 k temu sklepu,
  - ob upoštevanju skupnih razprav Odbora za zunanje zadeve in Odbora za razvoj v skladu s členom 58 Poslovnika,
  - ob upoštevanju mnenja Odbora za proračun,
  - ob upoštevanju poročila Odbora za zunanje zadeve in Odbora za razvoj (A9-0374/2023),
- A. ker institucije Evropske unije in 27 držav članic EU skupaj še vedno zagotavljajo največ zunanje pomoči na svetu, saj so odgovorne za približno 43 % skupne uradne razvojne pomoči, ki jo državam v razvoju namenijo vse članice OECD; ker so instrumenti za zunanje financiranje glavni mehanizem za podporo ukrepom EU na svetovnem prizorišču in ker se zdi zunanje delovanje EU evropskim državljanom vse pomembnejše;
- B. ker je Instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa (v nadaljnjem besedilu: instrument) začel veljati 14. junija 2021 in je združil prejšnje instrumente; ker s skupnim proračunom v višini 79,5 milijarde EUR zaznamuje

³ UL C 390, 18.11.2019, str. 33.

⁴ UL C 108, 26.3.2021, str. 312.

⁵ UL C 167, 11.5.2023, str. 57.

⁶ UL C 32, 27.1.2023, str. 28.

⁷ Sprejeta besedila, P9_TA(2023)0250.

⁸ Sprejeta besedila, P9_TA(2023)0077.

⁹ UL C 425, 20.10.2021, str. 73.

zgodovinski preobrat v zunanji in razvojni politiki EU;

- C. ker je Komisija odgovorna za opredelitev, oblikovanje, izvajanje, spremljanje in ocenjevanje pomoči EU; ker je Evropska služba za zunanje delovanje (ESZD) odgovorna za kontinuiteto in doslednost zunanjih politik EU s celostnim pristopom, ki vključuje ta instrument; ker je Parlament kot sozakonodajalec v postopku soodločanja odgovoren za demokratični nadzor in spremljanje; ker bi morale oblikovanje pristopa Ekipe Evropa prispevati k enotnemu strateškemu okviru za usklajevanje zunanjega odzivanja EU na glavne izzive; ker ta pristop omogoča nadaljnje sodelovanje med institucijami EU, državami članicami in Evropsko investicijsko banko (EIB) ter nenehno povečuje kolektivno učinkovitost in prepoznavnost EU; ker se bo instrument izvajal s kombinacijo načinov, vključno z dvostranskim sodelovanjem, nepovratnimi sredstvi za različne partnerje in naložbenim okvirom;
- D. ker okvir instrumenta za zunanje naložbe združuje kombinirano financiranje in jamstva za zunanje delovanje v okviru Evropskega sklada za trajnostni razvoj plus (EFSD+), ki naj bi jih z odprtim in sodelovalnim pristopom izvajali upravičeni partnerji, pri čemer bi posebno vlogo imela EIB; ker sklad EFSD+ znatno povečuje finančna sredstva svojega predhodnika, sklada EFSD, in bo lahko prek jamstva za zunanje delovanje (EAG) jamčil za operacije do zneska 53,4 milijarde EUR; ker mora načelo „politika na prvem mestu“ privedi do sodelovanja, ki ga poganjajo cilji politike, in zagotoviti, da bo evropski finančni ustroj za razvoj usklajen v zvezi s tem;
- E. ker je cilj strategije Global Gateway povečati geopolitični vpliv EU na svetovnem prizorišču s spodbujanjem pametnih, čistih in varnih povezav na digitalnem, energetske in prometnem področju ter krepitevijo zdravstvenih, izobraževalnih in raziskovalnih sistemov po vsem svetu v okviru agende OZN za trajnostni razvoj do leta 2030 in njenih ciljev trajnostnega razvoja;
- F. ker so neenakosti med temeljnimi vzroki nestabilnosti, negotovosti in nasilja;
- G. ker je spodbujanje človekovih pravic temelj zunanjega delovanja EU;
- H. ker človekov razvoj ostaja ključno področje zunanje in razvojne politike EU; ker so naložbe v zdravstveno varstvo, izobraževanje, prehrano in socialno varstvo bistvene za splošni dostop do teh storitev, ki so temeljne človekove pravice;
- I. ker so instrumenti EU za zunanje financiranje zaradi omejenih virov pogosto zelo obremenjeni; ker so se od sprejetja uredbe o vzpostavitvi instrumenta zaradi dogodkov, kot sta ruska vojaška agresija proti Ukrajini (ki je zaostрила svetovno prehransko krizo, sprožila energetske in dolžniško krizo ter rast življenjskih stroškov, ustvarila ekonomsko negotovost ter morebiti nadalje destabilizirala države članice in tretje države), in pandemija covid-19, razmere poslabšale do take mere, da sta potrebni zgodnja vmesna ocena instrumenta in vmesna revizija večletnega finančnega okvira;
- J. ker je pandemija covid-19 poglobila že tako veliko vrzel v financiranju ciljev trajnostnega razvoja in povzročila splošno zmanjšanje sredstev za 700 milijard ameriških dolarjev, hkrati pa je potrebno znatno povečanje sredstev za odzivanje na vrzel v državah v razvoju iz časa pred pandemijo; ker je bilo 80 % rezerve že porabljenih in bi bilo treba razmisliti o njenem povečanju; ker sedanje politično in finančno vodenje ter prizadevanja EU ne zadostujejo za uresničitev evropskega soglasja o razvoju, ciljev trajnostnega razvoja in ciljev Pariškega sporazuma ter obravnavanje

drugih perečih svetovnih izzivov, zlasti vse hujših podnebnih sprememb, posledic covid-19 in nasilnih konfliktov, zato je potrebno skupno delovanje na mednarodni ravni, da se bo lahko instrument odzival na te porajajoče se izzive;

- K. ker izvajanja projektov v okviru instrumenta še ni mogoče v celoti oceniti, saj je še v zgodnji fazi; ker bi bilo treba pri vmesni oceni, predvideni za leto 2024, ugotoviti, ali instrument prispeva k strateškim prednostnim nalogam EU, učinkovito spodbuja njene vrednote v partnerskih državah, prispeva k človekovim pravicam in k zmanjšanju revščine in neenakosti ter pospešuje trajnostni razvoj tretjih držav ter ali se sredstva v okviru instrumenta dodeljujejo na podlagi potreb in razvojnih strategij tretjih držav;
- L. ker je Evropsko računsko sodišče leta 2023 ugotovilo pomanjkljivosti v metodah za dodeljevanje sredstev in spremljanju učinka ter da lahko široko področje uporabe instrumenta omeji učinek in da so potrebne izboljšave načinov dodeljevanja in spremljanja razvojne pomoči;
- M. ker bi bilo treba instrument uporabiti za sklepanje tesnejših in učinkovitejših partnerstev s tretjimi državami, ki bodo prinesla oprijemljive rezultate na podlagi skupnih interesov, strateških prednostnih nalog, strukturiranega in učinkovitega sodelovanja ter jasnih dolgoročnih ciljev; ker imajo odnosi med EU in Afriko ter odnosi s sosledstvom poseben strateški pomen; ker bi bilo treba instrument uporabljati za zagotavljanje pravičnega zelenega prehoda, spodbujanje lokalnih dodanih vrednosti in spoštovanje načela, da se ne škoduje bistveno; ker so učinkovitost, uspešnost in razvojni vpliv instrumenta ključni kazalniki, ki jih je treba spremljati;
- N. ker se je od sprejetja instrumenta geopolitična konkurenca spremenila in zaostрила; ker je zato potreben nov in nujnejši pogled na instrument; ker je strategija Global Gateway odgovor na ta izziv, s katerim se poskuša partnerskim državam ponuditi izvedljivo in privlačno alternativo, ki prinaša trajne koristi za lokalne skupnosti; ker je treba bolj obveščati in povečati prepoznavnost ukrepov EU v partnerskih državah; ker mora uradna razvojna pomoč v okviru instrumenta kljub osredotočenosti strategije Global Gateway na geopolitične cilje EU služiti dolgoročnemu trajnostnemu razvoju v partnerskih državah;

Splošne ugotovitve

1. pozdravlja predlog Komisije za popravek večletnega finančnega okvira 2021–2027 z dodatnimi sredstvi za razdelek 6, saj obstoječi finančni načrt ne zadostuje in instrument nima dovolj sredstev, bolje pa bi moral odražati tudi geopolitične ambicije Evropske unije in njene svetovne zaveze; je seznanjen, da je Komisija za razdelek 6 predlagala dodatna sredstva, od tega bi bilo 10,5 milijarde EUR dodeljenih za odziv na zunanjo razsežnost migracij, vključno z zunanjimi izzivi, 3 milijarde EUR za rezervo za nastajajoče izzive in prednostne naloge ter 2,5 milijarde EUR za rezervo za solidarnost in nujno pomoč;
2. poudarja, da je treba zunanjo in razvojno politiko EU pregledati z vidika vrzeli v financiranju in rastočih neenakosti med državami in znotraj njih ter neustrezno prehransko varnost v svetu; se zaveda vpliva geopolitičnih sprememb, zlasti ruske vojaške agresije proti Ukrajini, novih prednostnih nalog EU in vse večjega pomena strateških partnerstev s partnerskimi državami po načelu skladnosti politik za razvoj, ter posebne vloge naložb EU, ki morajo odražati vrednote in interese EU ter interese naših partnerjev; poudarja tudi, da je treba pri pregledu oceniti, ali so izpolnjeni cilji

instrumenta glede zmanjšanja revščine in neenakosti ter človekovih pravic in dolgoročnega trajnostnega razvoja partnerskih držav;

3. glede na rusko vojaško agresijo ponovno potrjuje svojo neomajno podporo Ukrajini v vseh razsežnostih, vključno s humanitarno pomočjo, okrevanjem, obnovo in modernizacijo; vendar poudarja, da se ta podpora ne bi smela nuditi na račun uradne razvojne pomoči, drugih partnerjev in tretjih držav, ki trpijo posledice ruske vojaške agresije in za katere se financiranje EU ne bi smelo zmanjšati; zato poziva k temeljiti oceni sredstev instrumenta, pri kateri bi bilo treba tudi ugotoviti, ali zadostujejo za izpolnitev ciljev iz uredbe o instrumentu, pa tudi k ustreznemu povečanju teh sredstev, da bodo ustrezala trenutnim geopolitičnim izzivom, da bo EU obravnavana kot zaupanja vredna partnerica in da bo lahko odgovorila na vpliv drugih svetovnih sil;
4. pozdravlja združitev večjega dela zunanjega delovanja EU v enem samem instrumentu, s katerim se postopoma racionalizirajo in usklajujejo številni predhodni instrumenti; vendar meni, da kljub povečanju prožnosti in učinkovitosti ta poenostavitev ni dovolj pospremljena z dejanskim prevzemanjem odgovornosti in preglednostjo; v zvezi s tem poudarja, da se lahko ukrepi štejejo za učinkovite le, če je to mogoče dokazati z jasnimi in primerljivimi mehanizmi spremljanja in ocenjevanja; opozarja na ugotovitve iz posebnega poročila Evropskega računskega sodišča št. 14/2023, da več kot 20 % kazalnikov iz vzorca ni imelo izhodiščnih vrednosti ali so bile te nejasne, 24 % jih ni imelo ciljnih vrednosti ali so bile te nejasne, viri podatkov v večletnih okvirnih programih pa so bili razdrobljeni ali manjkajoči; poziva Komisijo, naj za ukrepe v celotnem ciklu večletnih okvirnih programov, in sicer načrtovanje, izvajanje in poročanje o rezultatih, uvede obvezno uporabo kazalnikov iz okvira za rezultate Globalna Evropa, ki bi morali postati norma, prav tako pa naj znatno poveča zmogljivosti delegacij EU; poudarja, da bi moral instrument zagotavljati učinkovito, uspešno, dosledno in vključujoče izvajanje, utemeljeno na načelu „politika na prvem mestu“ ter skladno s strateškimi interesi in vrednotami EU ter prednostnimi nalogami partnerskih držav; ponovno poziva Komisijo, naj vsaj dvakrat letno objavi poročilo o napredku pri učinkovitosti pomoči, ki naj dosledno vključuje standardizirane, razumljive in primerljive kazalnike, ki zajemajo skupno načrtovanje, skupno izvajanje in skupne okvire rezultatov; poziva Komisijo, naj to poročilo o napredku predstavi Parlamentu;
5. izraža globoko zaskrbljenost zaradi zaostrovanja geopolitičnih pretresov, avtoritarnih trendov in nedavnih napadov na temelje demokracije in pravne države po vsem svetu; poziva, naj se v vmesni oceni poglobljeno preuči zmogljivost instrumenta za uresničevanje splošnih zunanjepolitičnih ciljev EU, zlasti spodbujanja multilateralizma, trajnostnega razvoja ter zaščite, spodbujanja in napredka na področju demokracije, pravne države ter človekovih pravic in temeljnih svoboščin; poudarja, da se mora zunanje delovanje EU na področju demokracije, ki se izvaja v okviru instrumenta, prilagoditi novi geopolitični realnosti, ki jo zaznamujejo konkurenčni modeli upravljanja, da bi bolje preprečevali nazadovanje demokracije in se nanj odzvali; poziva Komisijo, naj s kritičnim pogledom in ustrezno podrobnostjo informacij oceni napredek pri izvajanju instrumenta, in sicer po programih, ciljnih porabe in merilih uspešnosti, pri čemer naj se vzdrži ponavljanja površnih političnih stališč; ponovno poudarja, da bi moral biti v skladu s pogodbama o EU in novim evropskim soglasjem o razvoju glavni cilj razvojnega sodelovanja izkoreninjenje revščine in spodbujanje trajnostnega gospodarskega, socialnega in okoljskega razvoja držav v razvoju; poudarja, da bi se moral pristop „politika na prvem mestu“ ravnati po načelih in ciljnih iz evropskega soglasja o razvoju, agende OZN za trajnostni razvoj do leta 2030, Pariškega sporazuma

in akcijske agende iz Adis Abebe;

6. poziva zlasti k pošteni in temeljiti oceni uporabe člena 42(4) in uvodne izjave 40 uredbe o vzpostavitvi instrumenta, saj je v slednji navedeno, da bi se lahko v primeru poslabšanja demokracije, človekovih pravic ali pravne države v tretjih državah pomoč začasno ustavila; poziva, naj se v skladu s členom 25(5) uredbe izvedejo predhodne ocene za opredelitev možnih posledic in tveganj projektov v zvezi s človekovimi pravicami; poziva k spremljanju človekovih pravic med celotnim izvajanjem projektov v tretjih državah, zlasti tistih z velikim tveganjem kršitev; poziva k ustavitvi ali prilagoditvi projektov, ki prispevajo h kršitvam človekovih pravic v tretjih državah; poziva Komisijo, naj Parlamentu proaktivno posreduje vse ocene v zvezi s človekovimi pravicami; poudarja, da mora EU bolj načelno pristopati do partnerskih držav, ki gredo v nasprotno smer, ko gre za osrednje vrednote in načela; podpira, naj se kot dober zgled v zvezi s tem začasno ustavi proračunska podpora;
7. je zaskrbljen, da bi lahko financiranje pomoči Ukrajini iz rezerve instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje namesto z ustreznimi proračunskimi viri to rezervo preveč izčrpalo, zaradi česar se bo instrument težje odzival na nepredvidene izzive; pozdravlja predlog Komisije o vzpostavitvi instrumenta za Ukrajino¹⁰, ki naj bi tej državi zagotovil trajnostno dolgoročno financiranje, tako da sposobnost instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje za soočanje s prihodnjimi izzivi ne bo okrnjena;
8. zahteva, da se v vmesni oceni zagotovita pravna in politična jasnost glede vključitve Ukrajine, Republike Moldavije in Gruzije na seznam upravičenk v skladu s poglavjem o sosedstvu iz instrumenta; ugotavlja, da sta Ukrajina in Moldavija postali kandidatki za pristop k EU, Gruzija pa velja za potencialno kandidatko za članstvo v EU; v zvezi s tem poudarja, da bi bilo zato treba Ukrajino, Republiko Moldavijo in Gruzijo uvrstiti na seznam upravičenk ter ustrezna bilateralna proračunska sredstva prerazporediti v postavko uredbe o instrumentu za predpristopno pomoč (IPA III)¹¹, ki ima posebno pravno podlago in politični okvir, ločena od instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje in evropske sosedске politike, kar bi zmanjšalo pritisk na instrument; pozdravlja predlog Komisije o novem in namenskem instrumentu za Ukrajino, ki bo združil podporo v ločeni enotni postavki v razdelku 6 večletnega finančnega okvira, da bo mogoče zadostiti nujnim potrebam, vendar poudarja, da bi bilo treba uporabiti dolgoročni instrument;
9. poziva, naj se pri vmesni oceni zlasti preuči, v kolikšnem obsegu so bili s financiranjem doseženi oprijemljivi rezultati v Afriki, v skladu s cilji instrumenta, strategijo EU za Afriko ter rezultati in prednostnimi nalogami, določenimi na šestem vrhu Afriške unije in EU leta 2022, pa tudi ugotovi, ali je potreben pregled prednostnih nalog in ciljev; poudarja, da je analiza oprijemljivih rezultatov zagotovljene pomoči na podlagi jasnih kazalnikov še posebej pomembna za to, da se ustrezno oceni učinkovitost porabe; poziva Komisijo, naj bolje izkoristi možnost združevanja geografskih sredstev v korist vseafriških programov, kot je določeno v členu 4(2) uredbe o vzpostavitvi instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje, ter tako podpre zaveze med EU in Afriško unijo; poudarja, da mora EU na podlagi lastnih izkušenj z evropskim enotnim

---

¹⁰ Predlog Komisije z dne 20. junija 2023 za uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi instrumenta za Ukrajino (COM(2023)0338).

¹¹ Uredba (EU) 2021/1529 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. septembra 2021 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA III) (UL L 330, 20.9.2021, str. 1).

trgom še naprej dejavno podpirati novo afriško celinsko območje proste trgovine, tudi s tem instrumentom, da bi spodbudila trajnostni gospodarski razvoj, izboljšala ustvarjanje delovnih mest, zmanjšala revščino in povečala skupno blaginjo v Afriki; poudarja, da je treba podpreti afriške partnerske države pri izkoriščanju velikega neizkoriščenega potenciala energije iz obnovljivih virov na celini, da bi pospešili napredek pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja v Afriki, saj to ne bo zgolj spodbudilo gospodarske rasti, ustvarjanja delovnih mest in socialnega razvoja, temveč tudi znatno povečalo delež obnovljivih virov energije na svetovni ravni;

10. odločno potrjuje zavezo iz instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje v zvezi z izkoreninjenjem revščine, bojem proti podnebnim spremembam, neustrezni prehranski varnosti, neenakostim in diskriminaciji ter spodbujanjem trajnostnega človekovega razvoja; opozarja na zavezo EU in držav članic, da bodo povečale svojo uradno razvojno pomoč na 0,7 % bruto nacionalnega dohodka (BND) do leta 2030, od tega bo 20 % uradne razvojne pomoči EU namenjenih za socialno vključevanje in človekov razvoj, kot so zdravstvo, izobraževanje, prehrano in socialno varstvo, ter 0,2 % bruto nacionalnega dohodka EU za najmanj razvite države; poudarja, da bi moral biti cilj EFSD+ podpirati naložbe kot sredstvo za doseganje ciljev trajnostnega razvoja; poudarja pomen celostnega pristopa k človekovi varnosti kot nove vodilne paradigme; poziva, naj pri naslednjem načrtovanju programov v celoti upošteva akcijski načrt EU za enakost spolov III, s trdno zavezanostjo vidiku enakosti spolov in vključevanju načela enakosti spolov, v zunanjem delovanju EU pa naj se začneta izvajati globalna zdravstvena strategija EU in akcijski načrt za mlade; poudarja, da si mora EU pri zunanjem delovanju bolj prizadevati za spodbujanje in varstvo človekovih pravic, in pozdravlja vmesni pregled izvajanja akcijskega načrta EU za človekove pravice in demokracijo; poudarja, da je treba pri vseh razvojnih prizadevanjih EU sprejeti odločno stališče do boja proti korupciji, in podpira sklepe Sveta z dne 4. maja 2023 o korupciji kot oviri za razvoj;
11. poudarja, da so naložbe v človekov razvoj ključne za boj proti neenakostim in za izobraževanje, vključno s poklicnim usposabljanjem, in bi morale ostati jasna prednostna naloga v prihodnjem postopku načrtovanja programov, saj partnerskim državam v razvoju omogočajo, da sprostijo potencial človeškega kapitala mladih ter spodbudijo človekov razvoj, gospodarsko rast in zaposlovanje v svojih državah; poziva Komisijo, naj uvede označevalec za politiko na področju otrok, ki bo temeljil na obstoječi metodologiji, razviti na področjih spola, podnebja, migracij in digitalizacije, da bodo institucije in partnerji EU lahko merili in spremljali naložbe v otroke; poudarja, da sta sledenje in spremljanje naložb EU v otroke bistvena za to, da EU pokaže svojo dodano vrednost in učinkovitost; poudarja, da je bil covid-19 opozorilo državam z nizkimi in srednjimi dohodki, zlasti glede tega, da je treba pospešiti napredek pri vzpostavljanju univerzalnih, javno financiranih zdravstvenih sistemov; poziva, naj se pri načrtovanju instrumenta prednostno obravnavajo nepovratna sredstva in spodbujanje javnega sektorja na področju zdravja, da bi zagotovili, da razvojna pomoč najprej doseže ljudi; poudarja, da je treba še naprej namenjati dovolj proračunskih sredstev za izboljšanje socialnih rezultatov in reševanje sistemskih vprašanj;
12. izraža zaskrbljenost zaradi stanja pravic LGBTIQ+ po vsem svetu ter splošnega nazadovanja na področju pravic žensk, enakosti spolov ter spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic v državah v razvoju; poziva Komisijo in ESZD, naj obravnavata nazadovanje pri priznavanju in varstvu teh pravic; v zvezi s tem poudarja, da je treba dati prednost ciljno usmerjeni podpori organizacijam civilne družbe in skupnostim, ki se zavzemajo za spoštovanje spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic, pravic žensk,

enakosti spolov, skupnosti LGBTIQ+ in drugih marginaliziranih skupin prebivalstva, vključno z okrepljenimi ukrepi za dekriminizacijo homoseksualnosti; opozarja, da mora biti enakost spolov glavni ali pomemben cilj vsaj 85 % novih izvedenih ukrepov v okviru instrumenta, enakost spolov ter pravice in opolnomočenje žensk in deklet pa glavni cilj vsaj 5 % teh ukrepov;

13. poudarja, da je pomembno doseči vse cilje porabe in programske cilje v okviru instrumenta, in poziva k podrobnim informacijam o napredku, doseženem v zvezi s tem; obžaluje znatne pomanjkljivosti pri doseganju 30-odstotnega podnebne cilja instrumenta, prispevanju k cilju 10 % biotske raznovrstnosti v večletnem finančnem okviru za leti 2026 in 2027 ter pri zagotavljanju, da so izpolnjene globalne finančne obveznosti EU v okviru OZN, zlasti kar zadeva prispevek v sklad za izgubo in škodo; opozarja, da bodo podnebne spremembe vse bolj obremenjevale proizvodnjo hrane in dostop do nje, zlasti v ranljivih regijah, kar bo ogrozilo prehransko varnost in prehrano; opozarja tudi, da je biotska raznovrstnost ključni dejavnik v boju proti podnebnim spremembam ter da bo izguba biotske raznovrstnosti in ekosistemskih storitev ogrozila napredek pri približno 80 % ocenjenih ciljev trajnostnega razvoja; poziva k podrobnemu načrtu, v katerem bo opisano, kako namerava Komisija doseči cilje porabe in cilje glede enakosti spola do konca večletnega finančnega okvira;
14. ponovno potrjuje tudi zavezo iz instrumenta v zvezi z obravnavanjem temeljnih vzrokov za nedovoljene migracije in prisilno razseljevanje; meni, da bi bilo treba brez poseganja v nepredvidene okoliščine spoštovati zavezo iz instrumenta, da se okvirno 10 % njegovih finančnih sredstev nameni ukrepom, ki podpirajo upravljanje in vodenje na področju migracij in prisilnega razseljevanja v okviru ciljev instrumenta, ter da se ta klavzula ne bi smela ponovno odpreti; vendar ugotavlja, da je 14 % sredstev, dodeljenih v letu 2021, prispevalo k cilju porabe na področju migracij; pričakuje, da bo redno prejemal obsežne najnovejše informacije o trenutnem stanju;
15. obžaluje dejstvo, da trenutna uporaba stebra hitrega odzivanja nima dejanskega vidnega učinka na spodbujanje interesov EU v svetu; zato poziva, naj se med vmesnim pregledom leta 2024 razmisli o ponovni vzpostavitvi programske podpore za cilje zunanje in varnostne politike EU;

Zagotovitev potrebnih virov in mobilizacija naložb

16. poudarja, da se z vmesno revizijo večletnega finančnega okvira leta 2024 nikakor ne bi smelo zgoditi, da bi se sredstva instrumenta zmanjšala ali prerazporedila med dolgoročne tematske in geografske programe, posvečene trajnostnemu razvoju; je zaskrbljen, ker se instrument od začetka večletnega finančnega okvira 2021–2027 premalo financira in ker je geografsko osredotočen na račun pomembnih tematskih vrstic financiranja, kot je prednostno področje „Ljudje“ v proračunski vrstici za globalne izzive, ki je bilo zaradi covida-19 pod še večjim pritiskom, in zaradi česar ni bilo manevrskega prostora za polno spoštovanje zavez EU glede podpore večstranskim zdravstvenim pobudam v prihodnjih letih; poudarja, da je zaradi pomanjkanja sredstev nastala nevarna vrzel med ambicijami EU in njeno zmožnostjo, da izpolni svoje obljube; opozarja, da bo nezadostno financiranje povzročilo tudi škodljivo konkurenco med kratkoročnimi potrebami in dolgoročnimi naložbami ter med osrednjimi razvojnimi sektorji, kar bo na koncu oviralo učinkovitost pomoči EU in njen prispevek k uresničevanju Agende 2030; poudarja ključno vlogo, ki jo imajo instrument, EFSD+ in jamstvo za zunanje delovanje pri zagotavljanju strateškega okvira za kombinirano financiranje, naložbe in jamstva za zmanjšanje tveganja ter pri mobilizaciji sredstev iz

zasebnega sektorja s pomočjo proračuna EU, in sicer zlasti zaradi vse večje geopolitične in ekonomske konkurence; poudarja, da se morajo projekti kombiniranega financiranja in učinkovita partnerstva z zasebnim sektorjem v državah v razvoju osredotočiti na čim boljše razvojne rezultate in skladnost s cilji trajnostnega razvoja, Pariškim sporazumom in nacionalnimi razvojnimi prednostnimi nalogami; poudarja, da je podpora zasebnega sektorja samo v dodatno oporo, ki pa ne more nadomestiti javnih naložb, zlasti glede ključnih storitev, kot so zdravstvo, izobraževanje in socialno varstvo, ki zagotavljajo ključne dolgoročne možnosti za izhod iz revščine; poziva, naj EFSD+ ne financira naložb, ki negativno vplivajo na doseganje ciljev trajnostnega razvoja, zlasti kar zadeva boj proti podnebnim spremembam; poziva, naj se dolgoročni proračun prilagodi tako, da bo zaščitil pozitivno delovanje, vpliv in verodostojnost EU na svetovnem prizorišču;

17. priznava poseben pomen naložb EU, ki morajo izražati strateške interese in razvojne cilje EU in njenih partnerskih držav, kakor tudi vrednote EU, ter poudarja pomembno vlogo, ki jo imajo proračunska jamstva pri njihovem zagotavljanju po načelu „najprej politika“; poudarja, kako pomembno je poskrbeti, da se bo z jamstvi izravnalo tveganje za naložbe v državah, kjer je največje, tako da bodo ustrezne naložbe usmerjene tudi vanje; poudarja, da bi glede na sedanje razprave o reformi multilateralnih razvojnih bank EU morala biti vzor ostalim;
18. je seznanjen s posebno vlogo, ki jo ima EIB v evropski finančni arhitekturi za razvoj, kot je določeno v členu 209 PDEU in členu 36 uredbe o vzpostavitvi instrumenta, ter priznava potencial EIB za mobilizacijo dodatnih sredstev, ki bi prispevala k ciljem instrumenta; pozdravlja ustanovitev banke EIB Global, ki deluje od 1. januarja 2022, njen namen pa je povečati prisotnost banke in obseg strokovnega znanja v državah v razvoju; ugotavlja, da je EIB Global od ustanovitve nove razvojne veje rekordno uporabljal namenski naložbeni sklop, ki ga zagotavlja instrument, in je v letu 2022 zagotovil več kot 10 milijard EUR, zlasti v podporo Ukrajini in strategiji Global Gateway; opozarja, da je proračun EU edino jamstvo za EIB pri dejavnosti zagotavljanja posojil zunaj EU v podporo politikam EU; poziva k povečanju jamstev, ki jih EIB zagotavlja proračun EU, da bo lahko EIB še naprej izvajala ključne operacije javnega in zasebnega sektorja v Ukrajini ter razširila svoje dejavnosti na svetovnem jugu; poziva EIB, naj uporabi svoj položaj za uporabo naložb za trajnostni razvoj v skladu z namenom in merili, ki jih je določil EFSD+; poudarja pomembno vlogo EIB pri partnerstvu s Komisijo za izpolnitev obveznosti v višini 100 milijard EUR od 300 milijard EUR v okviru strategije Global Gateway; poziva EIB, naj prednostno obravnava agendo trajnostnega razvoja; poziva EIB, naj prevzame večje tveganje pri financiranju projektov z visokim socialnim donosom; poziva EIB, naj nadalje krepí svojo prisotnost na tem področju, tako da nadgradi sedanji pristop kolokacije z delegacijami EU in obenem nadalje razišče morebitne sinergije z Evropsko banko za obnovo in razvoj (EBRD) in drugimi evropskimi institucijami za financiranje razvoja; spodbuja EIB, naj še naprej dejavno sodeluje pri razvijanju načrtovanja, spremljanja in ocenjevanja na ravni držav skupaj z delegacijami EU in s sofinanciranjem z evropskimi institucijami za financiranje razvoja; poziva k tesnejšemu usklajevanju med Komisijo ter ESZD in delegacijami EU, da bi olajšali razprave in sodelovanje z ustreznimi akterji na terenu ter tako opredelili projekte, ki najboljše izpolnjujejo cilje razvojne učinkovitosti;
19. pozdravlja „odprto arhitekturo“ EFSD+, ki je bil vzpostavljen za podporo naložbam zasebnega sektorja, ter poziva Komisijo, EIB, EBRD, države članice in razvojne finančne institucije, naj v celoti izkoristijo možnosti, ki jih za spodbujanje trajnostnih naložb zasebnega sektorja ponujajo jamstvo za zunanje delovanje in ustrezna naložbena

okna; poudarja, da je treba povečati financiranje zasebnega sektorja, s posebnim poudarkom na MSP, ter poziva k večjim prizadevanjem za odpravo ozkih grl in ovir za naložbe; poleg tega priznava pomembno vlogo zasebnega sektorja pri ustvarjanju novih naložb, delovnih mest in financiranja za razvoj, kadar je to mogoče; opozarja na nadzorne pristojnosti Parlamenta in potrebo po preglednosti pri uporabi EFSD+;

Strateški pristop

20. pozdravlja pristop Ekipe Evropa in njen cilj povečati skladnost, učinek in prepoznavnost razvojnih projektov EU ter poziva k več skupnim ukrepom z državami članicami, zlasti pobudam Ekipe Evropa; opozarja na ugotovitev Računskega sodišča, da prispevki posameznih držav članic za te pobude niso navedeni v večletnih okvirnih programih, kar povzroča negotovost glede finančne podpore držav članic in prispeva k temu, da je prihodnost teh pobud kot skupnega projekta nejasna; poziva Komisijo in države članice, naj pregledajo učinkovitost pristopa in o svojih ugotovitvah obvestijo Parlament; poziva Komisijo, naj pojasni vloge v okviru pristopa Ekipe Evropa in predlaga mehanizem, ki bo povečal preglednost in demokratični nadzor pobud; poziva tudi k skupnemu ukrepanju EU in držav članic, da bi povečali učinkovitost in sredstva; spodbuja države članice in institucije za financiranje razvoja, EIB in EBRD, naj prevzamejo dejavnejšo vlogo v Ekipi Evropa s finančnimi zavezami in skupnimi ukrepi, ki jih bo usmerjala Komisija;
21. pozdravlja strategijo Global Gateway kot usklajen odziv EU na svetovne izzive; meni, da se morajo v času novih geostrateških izzivov akterji zunanje in varnostne politike in akterji razvojnega sodelovanja EU bolje uskladiti, da bi povečali prisotnost in prepoznavnost EU po vsem svetu z naložbami v infrastrukturo, ki ustvarjajo nacionalno vrednost v partnerskih državah, v skladu s cilji trajnostnega razvoja; opozarja, da je treba strategijo Global Gateway razumeti kot strateški koncept, v katerega so vključene zunanja, gospodarska in razvojna politika; poudarja, da so potrebne množične naložbe v trdo in mehko infrastrukturo v državah v razvoju, od digitalnih, prometnih in energetskih omrežij do zdravstvenih, izobraževalnih in prehranskih sistemov; vendar obžaluje, da za cilje in prednostne naloge instrumenta nista zagotovljena preglednost in regulativni okvir za upravljanje in izvajanje te strategije; poudarja potrebo po ustreznem parlamentarnem sodelovanju in nadzoru ter po posvetovanju s poslovnim sektorjem in organizacijami civilne družbe v preprostem okviru upravljanja, s katerim bi hitro spodbudili naložbe in prepoznavnost EU v partnerskih državah, v katerih vladajo zapletene geopolitične razmere; poziva Komisijo, naj posodobijo skupno komunikacijo o Global Gateway in pojasni njegov okvir upravljanja, vključno z nadzorno vlogo Parlamenta, ter jasno opredeli, kaj je projekt Global Gateway in kako se razlikuje od drugih naložbenih projektov; poziva, naj se pojasni, kako se uporabljajo finančna uredba in pravila EU o javnih naročilih; poziva k hitrejšemu izvajanju strategije glede na obstoječe in nastajajoče svetovne izzive;
22. obžaluje nejasnost glede financiranja strategije Global Gateway in opozarja, da bi bilo treba te nove pobude financirati z novimi sredstvi in ustreznim popravkom navzgor zgornje meje razdelka 6; poziva Komisijo, naj organizacije civilne družbe bolj sistematično vključuje v projekte strategije Global Gateway in pobude Ekipe Evropa ter razmisli o dejavnem vključevanju lokalnih organizacij civilne družbe v načrtovanje programov za vsako državo;
23. poudarja, da je treba učinkoviteje izkoriščati sinergije in bolj usklajevati finančne pobude, ki jih izvajajo EIB, EBRD in druge razvojne finančne institucije ter so

usmerjene v države evropskega sosodstva, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti državam kandidatkam za članstvo v EU;

Parlamentarni nadzor

24. opozarja na pristojnosti političnega in proračunskega nadzora Parlamenta ter poudarja vlogo geopolitičnega dialoga na visoki ravni pri opredelitvi splošnih usmeritev za izvajanje instrumenta; poudarja pomen podrobnih informacij o proračunu, ki je bil ali bo izvršen; poudarja, da Parlament potrebuje popoln in pravočasen dostop do dokumentov in mora biti sposoben spremljati vpliv in napredek projektov, da bi lahko bolje ocenil njihov obseg in vpliv, zaradi česar potrebuje popoln dostop do standardiziranih izhodiščnih in ciljnih kazalnikov ter virov podatkov; poziva Komisijo, naj zagotovi dosleden medinstitucionalni pretok informacij, pri čemer naj bo Parlament obveščen o naložbenih projektih, vključno s projekti strategije Global Gateway, in naj zagotovi, da bo okvir za upravljanje rezultatov v celoti na voljo; ponavlja, da je treba v celoti upoštevati stališča Parlamenta; ponavlja tudi, da so resolucije Evropskega parlamenta del splošnega okvira politike za izvajanje instrumenta; poziva Komisijo, naj Parlamentu zahtevano dokumentacijo predloži veliko hitreje pred geopolitičnim dialogom na visoki ravni in naj bolje upošteva priporočila Parlamenta, zlasti naj po vsakem dialogu v sklopu pisnega postopka navede, kako bo nadalje ukrepala na podlagi vsakega posameznega priporočila Evropskega parlamenta;
25. poziva Komisijo, naj revizijo večletnega finančnega okvira izkoristi za izboljšanje nomenklature instrumenta z vključitvijo dodatnih proračunskih vrstic, da bi proračunskemu organu omogočili izvajanje nadzornih pooblastil za boljšo preglednost, zlasti v zvezi s proračunskimi vrsticami za sosodstvo, da bi dosegli politiko, ki bo temeljila na podatkih in ki jo je mogoče revidirati glede na njene cilje, ter da bi bolje odražali strateški pristop in izboljšali dolgoročno načrtovanje programov; poudarja, da prekrivanje finančnih instrumentov, na primer v okviru jamstev, otežkoča nadzor; poziva Komisijo, naj po posvetovanju s Parlamentom v enotnem dokumentu zagotovi razumljiv, jasen in popoln pregled finančnih instrumentov, njihovih medsebojnih razmerij in z različnimi akterji ter popoln in natančen pregled nepovratnih sredstev in jamstev ter njihovega kritja; poziva Komisijo, naj proračunskemu organu vsako četrletje posreduje najnovejše informacije, tudi o uporabi in zneskih proračunskih jamstev, skupaj z ocenjenimi rezervacijami in prihodnjimi napovedmi, kakor tudi o trenutnem stanju glede ciljev porabe in programskih ciljev;
26. poudarja pomen programskega načrtovanja, ob tem pa izpostavlja ključno vlogo ESZD in delegacij EU pri tem, pa tudi pri zagotavljanju ustrezne vključenosti partnerskih držav in drugih akterjev s področja razvoja v celoten proces, tudi s spodbujanjem tesnega in preglednega posvetovanja in povezovanja z regionalnimi in lokalnimi oblastmi, da bi opredelili skupne prednostne naloge in poskrbeli za to, da bodo partnerske države prevzele večjo odgovornost zanje; poudarja, da je treba v zunanjem delovanju EU zagotoviti učinkovit pristop, ki bo temeljil na potrebah in je osredotočen na ljudi, ter poudarja bistveno vlogo, ki bi jo morali imeti lokalni partnerji in civilna družba pri oblikovanju, izvajanju, spremljanju in ocenjevanju programov; poudarja pomembno vlogo organizacij civilne družbe, in kjer je to primerno, zasebnega sektorja, pri izvajanju instrumenta, zlasti v procesu programskega načrtovanja; ponovno poudarja, da je treba okrepiti podporo civilni družbi po vsem svetu;
27. obžaluje prenagljen proces programskega načrtovanja, ki je potekal v drugi polovici leta 2021 in s katerim je bil Parlamentu preprečen ustrezen nadzor; je zaskrbljen zaradi

ugotovitev Evropskega računskega sodišča v posebnem poročilu št. 14/2023, da bi lahko izboljšali programsko načrtovanje; pričakuje, da bosta Komisija in ESZD ukrepali na podlagi priporočila Računskega sodišča in pridobljene izkušnje upoštevali v naslednjem programskem načrtovanju; poziva Komisijo, naj zagotovi predvidljivejše in preglednejše programsko načrtovanje, razvije standardizirano, primerljivo in pregledno metodologijo za dodeljevanje sredstev državam sosedstva, zagotovi dosledno uporabo za države, ki niso države sosedstva, in pojasni metodologijo za oceno učinka podpore EU ter zagotovi, da bo uporabna tudi v spreminjajočih se geopolitičnih razmerah;

28. pozdravlja nedavno sprejete instrumente makrofinančne pomoči za podporo več državam, zlasti Ukrajini, pri soočanju s posledicami ruske agresije proti Ukrajini; obžaluje, da so proračunskim organom na voljo pomanjkljive informacije o upravljanju financiranja stroškov obresti makrofinančne pomoči; je zaskrbljen, da bi lahko sedanje financiranje stroškov obresti makrofinančne pomoči z uporabo rezerve instrumenta za nove izzive in prednostne naloge namesto z novimi odobritvami izčrpalo večino ali celo vse rezerve v preostalem obdobju, zaradi česar se ne bo mogel odzivati na nepredvidene izzive; zato poudarja, da je treba poiskati trajnostne dolgoročne rešitve financiranja, hkrati pa ohraniti sposobnost spopadanja s prihodnjimi izzivi;
29. obžaluje, da Komisija Parlamenta ne obvesti vedno, preden se uporabi rezerva, in obžaluje tudi prakso pošiljanja dopisov, ki prispejo po njeni mobilizaciji, s čimer se dejansko spodkopava pravica Parlamenta do nadzora, Komisiji pa onemogoča, da bi v celoti upoštevala njegove pripombe o naravi, ciljih mobilizacije in predvidenih finančnih zneskih; poziva Komisijo, naj v skladu z uvodno izjavo 71 uredbe o ustanovitvi instrumenta vedno izčrpno obvesti Parlament, preden se uporabijo rezervna sredstva, in naj upošteva njegove pripombe;
30. obžaluje, da Komisija pri uporabi rezerve ne spoštuje namena člena 17 uredbe o vzpostavitvi instrumenta, zlasti kar zadeva financiranje novih zakonodajnih pobud; je zaskrbljen, ker je bilo 80 % razpoložljivih sredstev v rezervi instrumenta za obdobje 2021-2027 že dodeljenih in ker je do leta 2027 je ostalo le 1,9 milijarde EUR (21 %); obžaluje, da je bilo 60 % preostalih sredstev za rezervo predhodno dodeljenih brez upoštevanja predvidenih prihodnjih potreb, kot je sirski begunski sveženj;
31. opozarja, da je bila večja vključenost Parlamenta v vse faze upravljanja in izvajanja instrumenta pogoj za sprejetje združitve prejšnjih instrumentov za zunanje financiranje v okviru instrumenta (kot je določeno v resoluciji Parlamenta z dne 18. aprila 2018 o izvajanju instrumentov EU za zunanje financiranje: vmesni pregled 2017 in prihodnja zasnova v obdobju po letu 2020 ter v pogajalski mandatu Parlamenta za instrument za leto 2019); želi spomniti, da je z instrumentom mogoče podati zakonodajne spremembe uredb glede instrumenta in IPA III, in predlaga, naj se opravi poglobljena ocena vloge Parlamenta pri zagotavljanju strateškega usmerjanja in nadzora ali v zvezi z nezadostno vključenostjo Parlamenta v začasno ustavitev pomoči ali uporabo rezerve, pa tudi v okviru rednih zasedanj odbora za instrument, katerih potencial je še vedno neizkoriščen;
32. pričakuje, da bo Parlament v celoti vključen v programsko načrtovanje za drugo polovico večletnega finančnega okvira in za večletne okvirne načrte za obdobje 2025–2027;
33. meni, da so trenutne ureditve za poročanje o tem, kako EU deluje v posamezni državi, regiji ali na tematskem področju, nezadostne in preveč pravno formalne; poziva k temu, da se pragmatično in hitro izboljša posodabljanje uporabnih podatkov ter da se primeri

dobre prakse pri izvajanju prožno in pravočasno posredujejo Parlamentu, pri čemer se po potrebi uporabijo ustrezna pravila o zaupnosti; meni, da podatkovna zbirka javnih projektov ni uporabniku prijazna in ne zagotavlja ažurnih informacij; poudarja, da bi bilo treba naložbene projekte EU ocenjevati, spremljati in o njih poročati, da bi ocenili njihovo učinkovitost in preprečili nenamerne negativne učinke;

34. poziva Komisijo, EIB, EBRD in druge evropske razvojne finančne institucije naj razvijejo standardizirane postopke, vključno s predhodnimi in naknadnimi ocenami ter z uporabo okvira Komisije za merjenje rezultatov; poziva Komisijo, naj ta okvir objavi in zagotovi, da bodo razvojne finančne institucije, ki uporabljajo lastne kazalnike, slednje jasno opredelile ter pojasnile, kako jih uporabljajo in kako se primerjajo z okvirom Komisije za merjenje rezultatov; poziva Komisijo, naj spremlja okoljske, socialne in upravljalne standarde za vse naložbene projekte; poziva Komisijo, naj omogoči dostop do okvira za merjenje rezultatov sklada EFSD+ in tako olajša nadzor, da bi napredovali k odgovornejšemu financiranju razvoja;

Pot naprej

35. poziva, naj se vmesna ocena v največjem možnem obsegu uporabi za posodobitev instrumenta ali njegovih delegiranih aktov na prednostnih področjih ter za ponovno oceno veljavnosti geografskih in tematskih večletnih okvirnih načrtov, vključno s pomembnejšimi pogoji v zvezi s skladnostjo z mednarodnim pravom, človekovimi pravicami, pravno državo in demokracijo, uskladitvijo z zunanjo politiko EU in uporabo s tem povezanega mehanizma začasne ustavitve kot skrajne možnosti, kadar se zunanja politika države upravičenke do instrumenta popolnoma razlikuje od zunanje politike EU; poudarja, kako pomembno je povečati prepoznavnost ukrepov EU, zlasti njenih prizadevanj na področju razvojnega sodelovanja; zato poziva, naj se ESZD in delegacijam EU zagotovijo orodja, potrebna za razvoj njihovih zmogljivosti strateškega komuniciranja, da bodo lahko nosilec odločanja in splošni javnosti v tretjih državah bolje pojasnile ukrepe EU ter se borile proti dezinformacijam; Poziva EU, naj nasprotuje kakršni koli podpori agresorskih držav in njihove politike, zlasti Ruski federaciji v njeni vojaški agresiji proti Ukrajini, pomoč začasno ustavi ali znatno zmanjša;
36. poudarja, da bi morale vmesno oceno spremljati potrebne zakonodajne spremembe instrumenta in instrumenta za predpristopno pomoč (IPA III), tako da bi bil v ustreznih predpisih izražen nov status Ukrajine in Moldavije kot držav kandidatki za članstvo v EU, poleg tega pa bi moral vmesno oceno spremljati nov delegirani akt, ki bi določal posebne cilje in prednostna področja sodelovanja za vsako regijo; poudarja, da je treba prek razvojnih finančnih institucij in EIB zagotoviti financiranje, usmerjeno v dostop do kritičnih surovin in s tem povezane ukrepe za znanja in spretnosti, infrastrukturo in regulativni okvir v skladu z okoljskimi in socialnimi standardi EIB, kot del skupnega načrtovanja EU in njenih partnerjev za razvoj obnovljivih virov energije v okviru doseganja ciljev trajnostnega razvoja;
37. meni, da je treba zaradi geopolitičnih izzivov, ki so se pojavili z rusko vojaško agresijo proti Ukrajini ter vse večjega zlonamernega vpliva in agresivnosti Ljudske republike Kitajske, znatno povečati proračun instrumenta; poudarja, da so izzivi razširjeni po vsem svetu, kar pomeni, da mora EU povečati svoj geopolitični vpliv, hkrati pa ostati zvesta svojim vrednotam in načelom; poudarja, da se bo na te izzive mogoče uravnoteženo odzvati le, če bo delež dodeljenih sredstev za vsako področje instrumenta ostal enak; izraža zaskrbljenost, ker EU izgublja vpliv in prepoznavnost zaradi

alternativnih ponudb Kitajske in Rusije; poziva EU, naj se odzove na pričakovanja partnerskih držav in hitro uresniči politične sporazume, sklenjene z njimi, kot je naslednik Sporazuma iz Cotonouja, da bi okrepila svoj status zanesljive zaveznice v razvojnem sodelovanju in dokazala, da se lahko mednarodni sistem, ki temelji na pravilih, spopade s sodobnimi izzivi;

38. vztraja, da je Parlament del Ekipe Evropa in ga je treba kot takega tudi obravnavati, zato pričakuje pogostejše, podrobnejše in pomembnejše informacije o izvajanju instrumenta, vljučno s seznamom naložb EIB, ki zadevajo sredstva instrumenta;
39. ugotavlja, da so pilotni projekti in pripravljalni ukrepi nove pobude, ki utegnejo, če se izkažejo za uspešne, postati unijski programi financiranja; poudarja, da so za Evropski parlament priložnost, da uvede programe, ki sicer ne bi bili financirani; nadalje poudarja, da je instrument, če se razlaga široko, teoretično pravna podlaga za vse pobude, kar preprečuje dopustnost in s tem onemogoča, da bi Evropski parlament dejansko podajal pobude; poziva Komisijo, naj pripravi zakonodajni predlog, na podlagi katerega bo lahko Parlament predlagal pilotne projekte in pripravljalne ukrepe, če delegacije EU menijo, da so predlogi koristni, in če prinašajo dodatne koristi, saj sicer v praksi ne bi bili financirani;

o

o o

40. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Komisiji, podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, Svetu, Evropski investicijski banki in drugim ustreznim evropskim razvojnim finančnim institucijam.

**PRILOGA: SEZNAM SUBJEKTOV ALI OSEB,
OD KATERIH SO POROČEVALCI PREJELI PRISPEVEK**

Poročevalci v skladu s členom 8 Priloge I k Poslovniku izjavljajo, da so pri pripravi poročila do sprejetja v odboru prejeli prispevke od naslednjih subjektov ali oseb:

Subjekt in/ali oseba
European Commission: DG NEAR, DG INTPA, FPI
EEAS
Red Cross - EU Office
Save the Children Europe
UNICEF
International IDEA
European Investment Bank
European Bank for Reconstruction and Development
European Centre for Development Policy Management

Priprava tega seznama je v izključni pristojnosti poročevalcev.

20.7.2023

MNENJE ODBORA ZA PRORAČUN

za Odbor za zunanje zadeve in Odbor za razvoj

o izvajanju instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa
(2023/2029(INI))

Pripravljalca mnenja: Eider Gardiazabal Rubial

POBUDE

Odbor za proračun poziva Odbor za zunanje zadeve in Odbor za razvoj kot pristojna odbora, naj v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. opozarja na svoje dolgoletno stališče, da zgornja meja razdelka 6 ne zadostuje, da bi Uniji omogočila uresničitev njenih ambicij na svetovnem prizorišču, saj osrednje naloge programa v zvezi z mednarodnim sodelovanjem združuje z odzivanjem na krize in novimi pobudami; ugotavlja, da so bila že tako omejena sredstva za Instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje, zlasti sredstva, dodeljena za rezervo, povsem izčrpana, kar dokazuje predlog Komisije za popravek večletnega finančnega okvira; zlasti poudarja, da mora proračun Unije konkretno prispevati k obnovi Ukrajine in k najbolj zahtevnim svetovnim izzivom; ugotavlja, da je proračun EU edini porok za dejavnosti Evropske investicijske banke (v nadaljnjem besedilu: EIB) zunaj EU; zato poziva k dodatnim jamstvom za EIB, vključno z instrumenti za mešano financiranje, da bi omogočili nadaljnje delovanje EIB v Ukrajini, ki bo zajemalo lokalne deležnike in deležnike EU; pozdravlja predlog Komisije za popravek večletnega finančnega okvira z dodatnimi sredstvi za razdelek 6, saj sedanje finančno načrtovanje ne zadostuje za Instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje, bolje pa bi moralo tudi odražati geopolitične ambicije Evropske unije in njene globalne zaveze;
2. ugotavlja, da so bila sredstva za finančno načrtovanje razdelka 6 osredotočena na začetek sedanjega večletnega finančnega okvira ter so za tekoče leto znašala 17 milijard EUR, za leto 2026 pa se bodo zmanjšala na 14,6 milijarde EUR; ugotavlja, da bo to skupaj z velikim negativnim učinkom sedanjega skoka inflacije še dodatno oslabilo zmožnost proračuna EU za zunanje delovanje EU v prihodnjih letih; je seznanjen, da je Komisija predlagala za razdelek 6 dodatna sredstva, od tega bi bilo 9,5 milijarde EUR dodeljenih za odziv na zunanjo razsežnost migracij, vključno z zunanjimi izzivi, 3 milijarde EUR za rezervo za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje ter 2,5 milijarde EUR za rezervo za solidarnost in nujno pomoč;
3. poziva Komisijo, naj revizijo večletnega finančnega okvira izkoristi za izboljšanje nomenklature Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa, da bi proračunskemu organu omogočili izvajanje nadzornih pooblastil za boljšo preglednost, zlasti v zvezi s proračunskimi vrsticami za sosedstvo, da bi

- dosegli politiko, ki bo temeljila na podatkih in ki jo je mogoče revidirati glede na njene cilje, ter da bi bolje odražali strateški pristop in izboljšali dolgoročno načrtovanje programov;
4. poudarja, da bi morala EU podpirati organizacije civilne družbe pri uresničevanju vrednot, interesov in ciljev Unije; je zaskrbljen, da se bo podpora iz tematskega programa za organizacije civilne družbe v preostalem obdobju zmanjšala;
  5. ugotavlja, da so potrebni skupni ukrepi EU in držav članic na področju razvojnega sodelovanja ter skupni pristop k svetovnim izzivom; poudarja, da bi morale EU in države članice okrepiti izmenjavo informacij in dodatno vključiti deležnike iz vseh držav članic;
  6. priznava, da je Instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje premalo prepoznaven in deležen premajhne medijske pozornosti; meni, da bi bilo treba Instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa bolje pojasniti javnosti, tudi z izboljšanjem preglednosti in obveščanja javnosti o projektih, ki jih instrument podpira;
  7. poudarja, da EU sodeluje z velikim številom držav, in opozarja, da bi morali instrumenti EU za zunanje financiranje odločilno prispevati k doseganju mednarodnih zavez in ciljev EU, zlasti agende OZN za trajnostni razvoj do leta 2030 in njenih ciljev trajnostnega razvoja ter Pariškega sporazuma; ugotavlja, da je EU na konferenci OZN o podnebnih spremembah leta 2022 (COP27) nedavno podprla nove mednarodne zaveze, na primer glede kritja izgub in škode, ki jih povzročijo podnebne spremembe; opozarja na stalno stališče Parlamenta, da bi bilo treba nove prednostne naloge financirati z dodatnimi sredstvi;
  8. opozarja, da mora Komisija spoštovati horizontalne cilje iz Uredbe (EU) 2021/947¹ in člena 16 Medinstitucionalnega sporazuma o proračunski disciplini²; poziva Komisijo, naj predstavi strategijo za spoštovanje horizontalnih ciljev in odpravo obstoječih vrzeli; obžaluje, da je za leto 2021 delež zneska prevzetih obveznosti, ki prispeva k cilju migracij in prisilnega razseljevanja, znašal 14 %, kar je precej nad 10-odstotnim ciljem, in da je delež prevzetih zneskov, ki prispevajo k podnebnim ciljem, znašal 18,5 %, kar je močno pod 30-odstotnim ciljem; poziva Komisijo, naj posreduje podrobne podatke o uresničevanju horizontalnih ciljev in načrtovanju za preostalo obdobje, zlasti v zvezi s podnebjem in migracijami, biotsko raznovrstnostjo in vključevanjem spolov;
  9. ugotavlja, da mora imeti vsaj 85 % novih izvedenih ukrepov iz ustreznega cilja v okviru Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje za glavni ali pomemben cilj enakost spolov in da mora imeti vsaj 5 % teh ukrepov za glavni cilj enakost spolov ter pravice in opolnomočenje žensk in deklet.
  10. obžaluje, da Komisija pri uporabi rezerve za nove izzive in prednostne naloge ne spoštuje namena člena 17 uredbe, zlasti kar zadeva financiranje novih zakonodajnih

---

¹ Uredba (EU) 2021/947 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. junija 2021 o vzpostavitvi Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa, spremembi in razveljavitvi Sklepa št. 466/2014/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Uredbe (EU) 2017/1601 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 480/2009 (UL L 209, 14.6.2021, str. 1).

² Medinstitucionalni sporazum z dne 16. decembra 2020 med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju ter novih virih lastnih sredstev, vključno s časovnim načrtom za uvedbo novih virov lastnih sredstev (UL L 433 I, 22.12.2020, str. 28).

pobud; obžaluje, da je bilo 60 % preostalih sredstev vnaprej dodeljenih rezervi, ne da bi upoštevali pričakovane potrebe, ki še niso bile vštete, kot je sveženj za sirske begunce; poziva Komisijo, naj v skladu z uvodno izjavo 71 uredbe Parlament podrobno obvešča o vsaki uporabi rezerve in upošteva njegove pripombe;

11. pozdravlja nedavno sprejeti instrument makrofinančne pomoči za podporo več državam, zlasti Ukrajini, pri spopadanju s posledicami ruske agresije proti Ukrajini; obžaluje, da so proračunskim organom na voljo pomanjkljive informacije o upravljanju financiranja stroškov obresti makrofinančne pomoči; je zaskrbljen, da bi lahko sedanje financiranje stroškov obresti makrofinančne pomoči z uporabo rezerve za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje namesto z novimi odobritvami izčrpalo večino ali celo vse rezerve Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje v preostalem obdobju, zaradi česar se ta instrument ne bo mogel odzivati na nepredvidene izzive; zato poudarja, da je treba poiskati trajnostne dolgoročne rešitve financiranja, hkrati pa ohraniti sposobnost spopadanja s prihodnjimi izzivi;
12. obžaluje nejasnost glede financiranja nove strategije Global Gateway in opozarja, da bi bilo treba vse te nove pobude financirati z novimi sredstvi in s tem povezanim popravkom zgornje meje razdelka 6 navzgor;
13. poziva Komisijo, naj glede na trenutno geopolitično in gospodarsko nestabilnost pozorneje spremlja stabilnost naložbenega okvira iz instrumenta NDICI (Evropski sklad za trajnostni razvoj plus in jamstvo za zunanje delovanje) ter zagotovi, da se bo njegov namen ohranil, kot je določeno v uredbi; poziva Komisijo, naj proračunskemu organu vsako četrtletje posreduje najnovejše informacije, tudi o uporabi in zneskih proračunskih jamstev, skupaj z ocenjenimi rezervacijami in prihodnjimi napovedmi, stanjem v zvezi s podnebnimi cilji in cilji biotske raznovrstnosti ter prispevkom Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje k spodbujanju enakosti spolov;
14. pozdravlja, da sta Ukrajina in Moldavija dobili status držav kandidatki; ugotavlja, da bosta obe državi potrebovali dodatno finančno in tehnično pomoč, da bi se pripravili na pristop, povečali odpornost ter za preprečevanje hibridnih groženj in boj proti njim; je seznanjen s predlogom Komisije za vzpostavitev novega instrumenta za finančno podporo, tj. instrumenta za Ukrajino, in jo poziva, naj pripravi predloge za vključitev Ukrajine in Moldavije na seznam upravičenk instrumenta za predpristopno pomoč (IPA III), kar bi zmanjšalo pritisk na Instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje; meni, da bi bilo treba proračunska jamstva, ki jih Instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje zagotavlja Ukrajini za makrofinančno pomoč +, glede na naravo odhodkov dvigniti nad zgornjo mejo.

INFORMACIJE O SPREJETJU V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

Člen 58 – Postopek s skupnimi sejami odborov Datum razglasitve na zasedanju	16.3.2023
Datum sprejetja	19.7.2023
Izid končnega glasovanja	+: 35 –: 5 0: 0
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Rasmus Andresen, Olivier Chastel, David Cormand, Katalin Cseh, Andor Deli, Pascal Durand, José Manuel Fernandes, Eider Gardiazabal Rubial, Alexandra Geese, Vlad Gheorghe, Eero Heinäluoma, Monika Hohlmeier, Joachim Kuhs, Pierre Larroustou, Camilla Laureti, Janusz Lewandowski, Margarida Marques, Siegfried Mureşan, Victor Negrescu, Andrej Novakov (Andrey Novakov), Dimitrios Papadimulis (Dimitrios Papadimoulis), Bogdan Rzońca, Eleni Stavru (Eleni Stavrou), Nils Ušakovs, Rainer Wieland
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Anna-Michelle Asimakopulu (Anna-Michelle Asimakopoulou), Elisabetta Gualmini, Francisco Guerreiro, Fabienne Keller, Eric Minardi, Jan Olbrycht, Younous Omarjee, Eva Maria Poptcheva, Roberts Ziļe
Namestniki (člen 209(7)), navzoči pri končnem glasovanju	Nicolas Bay, Carlos Coelho, France Jamet, Zbigniew Kuźmiuk, Anne Sander, Salima Yenbou

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU
V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE**

35	+
ECR	Zbigniew Kuźmiuk, Bogdan Rzońca, Roberts Zīle
PPE	Anna-Michelle Asimakopulu (Anna-Michelle Asimakopoulou), Carlos Coelho, José Manuel Fernandes, Monika Hohlmeier, Janusz Lewandowski, Siegfried Mureşan, Andrej Novakov (Andrey Novakov), Jan Olbrycht, Anne Sander, Eleni Stavrou (Eleni Stavrou), Rainer Wieland
Renew	Olivier Chastel, Katalin Cseh, Vlad Gheorghe, Fabienne Keller, Eva Maria Poptcheva, Salima Yenbou
S&D	Pascal Durand, Eider Gardiazabal Rubial, Elisabetta Gualmini, Eero Heinäluoma, Pierre Larrourou, Camilla Laureti, Margarida Marques, Victor Negrescu, Nils Ušakovs
The Left	Younous Omarjee, Dimitrios Papadimulis (Dimitrios Papadimoulis)
Verts/ALE	Rasmus Andresen, David Cormand, Alexandra Geese, Francisco Guerreiro

5	-
ID	France Jamet, Joachim Kuhs, Eric Minardi
NI	Nicolas Bay, Andor Deli

0	0

Uporabljeni znaki:

+ : za

- : proti

0 : vzdržani

INFORMACIJE O SPREJETJU V PRISTOJNEM ODBORU

Člen 58 – Postopek s skupnimi sejami odborov Datum razglasitve na zasedanju	16.3.2023
Datum sprejetja	16.11.2023
Izid končnega glasovanja	+: 53 –: 8 0: 5
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Aleksander Aleksandrov Jordanov (Alexander Alexandrov Yordanov), François Alfonsi, Barry Andrews, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Anna Bonfrisco, Mercedes Bresso, Udo Bullmann, Reinhard Bütikofer, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Antoni Comín i Oliveres, Ryszard Czarnecki, Anna Fotyga, Jorgos Jeorjiu (Giorgos Georgiou), Raphaël Glucksmann, Charles Goerens, Mónica Silvana González, Márton Gyöngyösi, Pierrette Herzberger-Fofana, Andrius Kubilius, Ilhan Kjučuk (Ilhan Kyuchyuk), Antonio López-Istúriz White, Jaak Madison, Thierry Mariani, Erik Marquardt, Marisa Matias, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Alessandra Moretti, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Isabel Santos, Mounir Satouri, Jordi Solé, Tineke Strik, Dominik Tarczyński, Tomas Tobé, Hilde Vautmans, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Dacian Cioloș, Georgios Kircos (Georgios Kyrtos), Gabriel Mato, Marlene Mortler, Juozas Olekas, Pina Picierno, María Soraya Rodríguez Ramos, Mick Wallace, Elena Jončeva (Elena Yoncheva)
Namestniki (člen 209(7)), navzoči pri končnem glasovanju	Karolin Braunsberger-Reinhold, Lena Düpont, Helmut Geuking, Eero Heinäluoma, Niclas Herbst, France Jamet, Maria-Manuel Leitão-Marques, Aušra Maldeikienė, Dan-Ștefan Motreanu, Thomas Rudner, Paul Tang, Eugen Tomac, Lucia Vuolo, Juan Ignacio Zoido Álvarez

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU
V PRISTOJNEM ODBORU**

53	+
NI	Antoni Comín i Oliveres, Márton Gyöngyösi
PPE	Aleksander Aleksandrov Jordanov (Alexander Alexandrov Yordanov), Karolin Braunsberger-Reinhold, Lena Düpont, Helmut Geuking, Niclas Herbst, Andrius Kubilius, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Aušra Maldeikienė, Gabriel Mato, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Marlene Mortler, Dan-Ștefan Motreanu, Tomas Tobé, Eugen Tomac, Lucia Vuolo, Isabel Wiseler-Lima, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Barry Andrews, Petras Auštrevičius, Dacian Cioloș, Charles Goerens, Georgios Kircos (Georgios Kyrtsos), Ilhan Kjučuk (Ilhan Kyuchyuk), María Soraya Rodríguez Ramos, Hilde Vautmans
S&D	Maria Arena, Mercedes Bresso, Udo Bullmann, Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël Glucksmann, Mónica Silvana González, Eero Heinäluoma, Maria-Manuel Leitão-Marques, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Juozas Olekas, Pina Picierno, Tonino Picula, Thomas Rudner, Isabel Santos, Paul Tang, Elena Jončeva (Elena Yoncheva)
Verts/ALE	François Alfonsi, Reinhard Bütikofer, Pierrette Herzberger-Fofana, Erik Marquardt, Mounir Satouri, Jordi Solé, Tineke Strik

8	-
ECR	Ryszard Czarnecki, Charlie Weimers
ID	France Jamet, Thierry Mariani
NI	Kostas Papadakis
The Left	Jorgos Jeorjiu (Giorgos Georgiou), Marisa Matias, Mick Wallace

5	0
ECR	Anna Fotyga, Dominik Tarczyński
ID	Anna Bonfrisco, Susanna Ceccardi, Jaak Madison

Uporabljeni znaki:

+ : za

- : proti

0 : vzdržani